

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כו.

עין משפט
גר מצוה

לד א מיי פיד מהל;
קיס הלכה א סמג
עשין וט טוש"ע א"ח סי'
ע ספק ג;
לח ב טוש"ע א"ח סי' לה
ע ספק ח;
לו ג מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ד סמג
עשין וט טוש"ע א"ח סי'
ממ ספק ח;
לו ד מיי שם טוש"ע שם
ע ספק י;
לח ה ו מיי שם טוש"ע
שם ספק י;
לח ו ח מיי שם הלכה ג
טוש"ע שם ע"י ג;
ב ח מיי שם טוש"ע שם
ע ספק ד;
מא י ב ו מיי שם הלכה
א ו טוש"ע שם;
טוש"ע א"ח סי' מלגט
ע ספק ג;
מב ז מיי פ"ד מהל;
תפילין הלכה טו טו
סמג עשין כ טוש"ע א"ח
סי' מד;
מב ט טוש"ע א"ח סי' מ
ע ספק י;

לעני רש"י

צ"ע"ל"ש (צ"ע"ל"ש).
יח"ש.
מורש"ל"ש. מלוא הפה.

רבינו חננאל (המשך)
דרגאל, וזו גנו ארקתא
דגרא, אמרי אן שלוחי
מזוה אן ופטרין. ח"ד
שומרי העיר ביום, פטורים
מן הסוכה ביום חייבין
בבליה, שומרי העיר
בבליה, פטורים מן הסוכה
בבליה וחייבין ביום.
שומרי גנות ופרדסים,
פטורים ביום ובבליה.
חולין ומשפחות פטורים
מן הסוכה. ח"ד לא חולה
שיש בו סכנה אלא אפי'
חולה שאין בו סכנה, ואפי'
חש בעיניו או בראשו,
וכן וכליה. ואסקא חולה,
הוא ומשמשיו פטורים מן
הסוכה, אבל המצטער הוא
לבו פטור. ואפי' אינו
מצטער אלא משום בך,
או משום סירחא וכיוצא
בה, פטור. וכל שכן אם
מלא. כשה היא אפילו
עראי שבינו שאוכלין
חוץ לסוכה, רב יוסף אמר
שחוס ושלש לגימות, אבי
אמר דרבעים ב' ב' רב
מיר ועייל לכה. תני חזא
ישן אדם בתפילין שנית
עראי אבל לא שנית בקע,
בדמתי ברישוי. ישן בין
כפע ביו עראי, בדמפריס

חתן פטור מקריאת שמע. דטריד ושאר בני חופה חייבין לית להו
להני מנאי העוסק במצוה פטור מן המצוה דפירש בקונת'
וקשיא דאי לית להו א"כ יתחייב חתן בסוכה ומשמע דבתן פטור
יותר מת"ק לכן נראה דקסבר חתן אין יכול לבין דעתו כלל אפי'
בפסוק ראשון אבל שאר בני חופה
יכולין לבין ואקריאת שמע לחוד;
קאי ובכולהו אחרני מודי לת"ק:
ומב' מצות האמורות בתורה.
מאי דלאנערין למיחש
הי אגב דמשניהו דברייתא קמיימא:
הולכי דרכים ביום. כל זה
נפקא מתשבו כעין מדורו
שכשם שאדם צמיו אינו נמנע
מללכת לדרך וכן מנעטע דפטור
לעיל מן הסוכה היינו מתשבו כעין
מדורו דאין אדם דר במקום שמצטער;
וחייבין בלילה. כשאלם לן צילה
ביישו: **פרצה קוראה**
אגב. לא משום דלית ליה לרבא
דרשה דמשבו כעין מדורו דברייתא
היא לקמן בפירקין (דף כח):

ואפילו חש בעיניו. א"ע"פ שאין
בו סכנה עין דסכנת
אבר סכנת נפשות אפילו לחלל עליו
את השבת דמוכח פרק חן מעמידין
(ע"ד דף כח). גבי עין שמרדה:
משום בך. א"ע"פ שפ"ק
(דף יא). דרש רבה דר
הוא מומר לישן צלילת חמנים
א"ע"פ שיש לה גג וא"ע"פ שגבוהה
עשרה און הלכה (כרנה) דפרישתי
שם: **תרת' (או) תלת.** פירש
בקונת' שמים או שלש פעמים יתן
לחון פיו מורש"ל צלע"ו ויש ספרים
שכתבו דכן ממתי תלת ציעי והכל
אחד דמוכח לקמנ) גבי לימא תיחוי
מיוצמיה דרז יוסף ואפי' דשיעור
שכמה דכן ממתי תלת ציעי והכל
אחד דמוכח לקמנ) גבי לימא תיחוי
מיוצמיה דרז יוסף ואפי' דשיעור
צית הצלעה כצלה וצנפון מסין
דעטעים נורבא מדרינה ואילו לכלה
שזה מלא פיו דהיינו כצלה ושעור
זו דוקא כפת דפירי לאו צעו סוכה
דמסין פרק תרל דיומא (דף עט):
וא"כ שינת קבע לא. והא דלממ"י

פרק כמה עומנין (שבת דף
מט. ושם) תפילין לרישין גוף נקי
כאלשע בעל כנפים ואמר אביי
שלא יפח כהן ורעא אמר שלא ישן
בהן לאו דשרי אביי לישן דהא
אמר אביי גופיה כהא אלא קסבר
א"ע"פ שאינו זכיר צניה כאלשע
מניחין כיון דחזיר שלא יפח דשניה
גופה אינה אלא גזרה שמה יפח:

משום ר' שילא אמרו חסן פטור. מקריאת שמע דטריד ושאר בני
חופה חייבין וליה ליה להני מנאי העוסק במצוה פטור מן המצוה:
סריגין. הלוקחין מהן כדי למכור ולהמליץ לנריך להם: **מוכרי**
כסות. ללית: **הולכי דרכים ביום פטורין מן הסוכה ביום.** דכס
בסוכות משום כעין ישיבת צימו כסם
שכל השנה אינו נמנע מלכת בדרך
בסוכה כן כל ימות החג שאינו יוס
טוב לא הליכו הכתוב למנוע:
הולכים לדרכי מלוא פטורין ביום
ובלילה. אף על פי שאין הולכין אלא
ביום ומשום דטרידיס ודואגיס
במשבת המצוה ובמיקוניה פטורין
מן המצוה: **שלושי מלוא און.** שאלם
לשמוע דרשה ולהקביל פני ריש
גלות: **ארכא.** על שפת הנהר:
שומרי גנות ופרדסין. אין זיון משם:
ענין מדורו. דרך שהוא דר כל
השנה צמיו חזקיקמו מורה להניח
דירמו ולדור כלן בסוכה עם מנומיו
וכלי תשמישו ומנעמיו וזה אינו יכול
להיבא שם מפני העורר: **פרצה**
קוראה לגב. משל הדיוט הוא ואף
כלן הגב רואה אותו יושב בסוכה
צלילה והוא נכנס וגונב הפירות לרוע
אחרת: **כריא דפירי.** כרי של פירות
שהוא תמיד לפניו ויכול לשוממן ואין
כלן פרצה קוראה לגב: **רני יוס**
צריני. יוסי המכס חריף שדדורו
הוא ר' יוסי מן תלפחת: **למגנא**
כילתא. וא"ע"פ שיש לה גג וגבוהה
עשרה והיו חולין מן לסוכה: **משום**
בך. צלע"ל"ש: **סריחא דגריגסא.**
קרקע צננה שהיו טמין בה קרקעית
הסוכה: **מלעט.** הסוכה מאערתה:
פריה או פלה. שמים או שלש
פעמים יתן לחון פיו מורש"ל"ש:
דעטעים דר זי רב ועייל לנהל.

צנור כשהולכין לצית המדרס ודואג
שמה ימשכו השמעות וטועים מלא
פיו ושומה: **יודם.** שמה מתפטנו
שניה ושן קבע: **אכל לא שנית קבע.**
שמה יפח בהן: **מוסר שיעור לאחרי.**
אומר למכור אס ארדס העירני:
עריני ערצא לריד. שמה אף הוא
יסב ושן: **צין צריני.** דואל לא
ירדס: **רעא אמר.** לשמה ירדס לא
חיישין הלך בתפילין שרי וסוכה
היינו טעמא דאסור שנית עראי לפי
שאין קבע לשניה ואין בה חילוק צין
קבע לעראי לענין סוכה שאין אדם
קובע עמנו לשניה שפעמים שאינו
אלא מנמנס מעט דיו צך הלך
זו היא שינוא וגבי תפילין דטעמא

(א) [עריני ג:] (ב) [עריני
י:] (א) [מוסר פ"ד ה:]
(ד) [לוקמן מ. כח: עריני
ג:] (ב) [דריסל לכוז
בסוכות מהי אלא משבו
היינו ישיבה דרך עיט
והיינו ענין מדורו מריט
סוף מיד:] (ו) [ומספח
פ"ד ה:] (ז) [ומספח
פ"ד קריין לנשפט
בערי ור"א וצוים קטנים],
(ח) [ע"י ג:] (ט) [לוקמן
מ. כח:] (י) [נסן:] (י) [נראה
דלית רב חש קדמון
הש"ל אף ציירי שאבי
הש"ל לו ה"א אפי' שכת
קודם רבא דליתא כחיות
לשמוע דרשה ורעא טל
וביום שמה דרעא טל
רב חש דה"ל קדמון
ע"כ:] (ז) [נשין מ:]
(ח) [לוקמן מ:] כדכח
כ"ג:] (ז) [נשין תוספות
קדמון מ:] כד"ה ה"א
נמל:] (ז) [ויקרא כג:]
(ז) [דף יא:]

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ס משום כן
וכי הלכה כן בדרישתי:

מוסף רש"י

שלוחי מצוה און.
להקביל פני רשע גולה,
דחייב אלם להקביל פני
רעו כגל ופטרין. דמנן
שלושי מלוא פטורין
מן הסוכה (ע"י יא).
דכעניס בר ב' רב.
דחייב כצלה, דכצלה אולם
הנאלם ככעניס חתם ה"ל,
דלמחמין מן: כחצא דיומא
(ב) מלל חולל אשכ יאכל
(לשון יב).

רבינו חננאל

משום ר' שילא אמרו,
חתן פטור, וכל השורשיבין
וכל בני החופה חייבין,
תני ר' חנניה בן עקיבא
אמר (מכרי) [כותבין]
ספרים ותפילין ומזוזות,
הן ותגריהן ותגרי תגריהן,
וכל העוסקים במלאכת
שמן, לאחוריו מוכרי
הכלת, (א) שחייבין בקריה
שמע, ופטורין מן ההפלה
ומן התפילין, וכל מצות
האמורות בתורה, לקיים
דבר ר' יוסי הגלילי דאמר
העוסק במצוה פטור מן
המצוה. ח"ד הולכי דרכים
ביום, פטורים מן הסוכה
ביום וחייבין בלילה.
הולכי דרכים בלילה,
פטורים בלילה וחייבין
ביום. הולכי לדבר מצוה

שולחן ערוך אורח חיים סימן תר"מ

ג חולים ומשמשיהן פטורים מן הסוכה ולא
חולה שיש בו סכנה אלא אפילו חש בראשו [או]
חש בעיניו ויש מי שאומר שאין המשמשים פטורים
אלא בשעה שהחולה צריך להם (ומי שמקזז דם חייב
בסוכה) (א"ז והגהות אשרי פרק הישן):

ד מצטער פטור מן הסוכה הוא ולא משמשיו
[אבל בלילה ראשונה אפי' מצטער חייב לאכול שם
כזית] [כל בו] איזהו מצטער זה שאינו יכול לישן
בסוכה מפני הרוח או מפני הזבובים והפרעושים
וכיוצא בהם או מפני הריח ודוקא שבא לו הצער
במקרה אחר שש' שם הסוכה אבל אין לו לעשות
סוכתו לכתחלה במקום הריח או הרוח ולומר
מצטער אני: הגה ואם עשאה מתחלה במקום שמצטער
באכילה או בשתיה או בשינה או שא"א לו לעשות אחד מהם
בסוכה מחמת דמתיירא מלסטים או גנבים כשהוא בסוכה
אינו יוצא באותה סוכה כלל אפי' בדברים שלא מצטער בהם

דלא הוא כעין דירה שיכול לעשות שם כל צרכיו [מרדכי
פ' הישן] מי שכבו לו הנרות בסוכה בשבת ויש לו נר בביתו
מותר לצאת מן הסוכה כדי לאכול במקום נר וא"צ לילך
לסוכת חבירו שיש שם נר אם יש טורח גדול בדבר [ת"ה סי'
נ"ג ופסקיו סי' קנ"ח] ואם בא רוח לכבות הנרות בסוכה
מותר לפרוס סדין או בגד מן הצד אבל לא תחת הסכך [א"ז]
מי שלא יוכל לישן בסוכה מחמת שצר לו בפישוט ידיו ורגליו
לא מיקרי מצטער וחייב לישן שם אע"ג דצריך לכפוף ידיו
ורגליו (ת"ה סי' צ"ב) ולא יוכל אדם לומר מצטער אני אלא
בדבר שדרך בני אדם להצטער בו [טור] ואין המצטער פטור
אלא אם ינצל עצמו מן הצער אבל בלאו הכי חייב לישב
בסוכה אע"ג דמצטער [מרדכי פרק הישן]:

ה אבל חייב בסוכה:

ו חתן ושושביניו וכל בני החופה פטורים מן
הסוכה כל שבעת ימי המשתה (וסעודת ברית מילה וכן
הסעודה שאוכלין אצל היולדות חייבין בסוכה) [מהרי"ק
שורש קע"ט]: